

הַטְלִית שֶׁל סֶבָא

שְׁנֵה
יְהוּדִית
יִשְׂרָאֵל

תל עמ

בתמיכת • Supported by

We gratefully acknowledge:
The AVI CHAI Foundation for its generous grants
and support, which made TaL AM 5 possible;
The Department of Jewish Zionist Education,
Jewish Agency for Israel;
The consultants, advisors and participants
in The 1999 Think Tank Conference;
and The TaL AM Curriculum Development Committee.

© כל הזכויות שמורות לתל עמ
ולכותבים של היצירות הספרותיות.
2009 מהדורה ראשונה, 2011 הדפסה שנייה.
שכפול של התכנית או חלקים ממנה מהווה עבירה
על החוק היהודי והחוק הבין-לאומי. עבריינים יובאו לדין.

© TaL AM and the authors of the literary texts.
2009 first edition, 2011 second printing.
Reproduction of the whole program or parts of it
by any method is prohibited by law.
The rights of the copyright holder will be strictly enforced.

מנהלת מרכזות מנהל ארגוני
טובה שמעון מרים כהן, דרורית פרקש
שלמה שמעון

כותבות מנחות כותבים
(2010-2000) גילה זית, תורה; (2000-) חוה שמעון-קסירר, תורה ומרכזות פרשת השבוע
(2010-2002) רמה אהרונ, (2002-2008) שלומית פישר, (2003-2010) מיכל גרושקו-טייטל,
(2003-2008) ענת רייזל, (2005-2008) נתנאל אזרד, (2006-2010) נעמה בר איתן
(2006-2011) דוד הרבנד, (2005-2011) שרון כהן
שנטל באש-טטרו, ג'וז'ה בולדוק, יעל בן ארי, אוריאל ברקוביץ', ז'ילבר דה רושה,
לואיס הרננדז, סיגל הרשפלד, קסניה טופז, אבי כץ, סופיה פולונסקי
סמדר אשל, שלומי בנד, סיגל זולר-מורן, אסף חביליו, ענבר חרובי, אלה טל, סיגלית סבטליט,
מירית פורר, שלי שלו
(2005-2012) אבי בר איתן, (2006-2009) בועז דוידוף, (2000-2009) ד"ר דינה צבע

מורות ובתי ספר נסאיים
ד"ר דינה צבע • Akiva School, Montreal, Quebec
עליזה וולקר • Brandeis Hillel Day School, San Rafael, California
רבקה בן הראש, אידית קופל • Hebrew Academy, Montreal, Quebec
מרים ארף, אריאל גראפי, חנה שיק • Hebrew Foundation School, Montreal, Quebec
חסידה חרז, ארז עובדיה • Jeudische Schule Noam, Zurich, Switzerland
אהובה זפרן, שרה רונן • Pressman Academy, Los Angeles, California
ימימה לוי, שולמית בראון • Solomon Schechter School of Queens, Queens, New York
רחלי מוריס, שרית לבנת • Tarbut V'Torah Community Day School, Irvine, California
טלי בן סניור, פזית שלנט • The Epstein School, Atlanta, Georgia
מאיה רחנשר • Yavneh Academy, Paramus, New Jersey

מחקר ומשוך תקליטור תורה, קולות
שרון כהן - מרכזת, אנקה בן עמי, עמית יהודאי, מירב מזוז
שי יהלום, מרדכי פרימן, עדנה קלפפר

קלדנות דבורה וינר, אניטה ישראל

יור"ר חבר הנאמנים זאב קליימן

הַטֵּלִית שֶׁל סֶבֶא

בְּתִיבָה וְעִיצוּב: צֶוֶת תָּל עַם
אִיור: אָבִי כֶץ, לואִיס הֶרְנַנְדֵּז, שֵׁנָטֶל בֶּאש-טֶטְרוֹ

1 שלום שחר,

2 כִּמְהָ יָמִים לִפְנֵי כ"ז בְּנִיסָן, הַמּוֹרָה שְׁלָנוּ שְׁאַלָה

3 אִם יֵשׁ לָנוּ קְרוֹבֵי מִשְׁפָּחָה שֶׁהָיוּ בְּשׂוֹאָה,

4 שְׂאוּלֵי יִסְכִּימוּ לָבוֹא בְּיוֹם הַשּׂוֹאָה לַפִּיתָה,

5 וּלְסַפֵּר לָנוּ מָה קָרָה לָהֶם בְּזִמְנֵן הַמְּלַחְמָה.

6 אֲנִי הִצְבַּעְתִּי, וְאָמַרְתִּי שְׂסַבָּא רַבָּא שְׁלִי הָיָה בְּשׂוֹאָה,

7 וְשֶׁאֲנִי אֶשְׁאַל אוֹתוֹ, אָבֵל אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁהוּא לֹא יִרְצֶה לָבוֹא,

8 כִּי הוּא אֵף פַּעַם לֹא מְסַפֵּר עַל מָה שֶׁקָּרָה לוֹ שָׁם.

ר"ה כ"ז ניסן

יום השואה

- 1 בְּשִׁחְזָרְתִּי הַבֵּיתָה, הִתְקַשְׁרְתִּי לְסֵבֵא חַיִּים.
- 2 סֵבֵא, כְּמוֹ תְּמִיד, עָנָה לְטֶלְפוֹן בְּקוֹל שְׂמִיחַ:
- 3 יוֹדֵלָה! טוֹב לְשִׁמוֹעַ אוֹתָךְ!
- 4 אָבֵל כְּשִׁשְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ אֶת הַשְּׁאֵלָה שֶׁל הַמּוֹרָה, סֵבֵא שָׁתַק שְׁתִּיקָה אַרוּכָה.
- 5 דָּאֲגַתִּי, כִּי חֲשַׁבְתִּי שְׂאוּלִי
- 6 זֶה לֹא הָיָה רְעִיוֹן טוֹב לְשְׂאוֹל אֶת סֵבֵא שְׁאֵלָה כְּזוֹת.
- 7 אָבֵל בְּסוֹף הוּא אָמַר: אֲנִי אָבוֹא.
- 8 אַף פַּעַם לֹא סִיפַרְתִּי אֶת הַסִּיפּוֹר שְׁלִי, אֲפִילוֹ לֹא לְסִבְתָּא שְׁלָךְ.
- 9 אוּלַי כִּבֵּר הַגִּיעַ הַזֶּמֶן לְסִפּוּר.

- 1 ביום השואה, סבא הגיע לפיתה.
- 2 המורה הזמינה אותו לשבת בפיסא שלה,
- 3 ואמרה: סבא של יהודה, אני רוצה לומר לך תודה
- 4 שהסכמת לבוא ולספר לנו את הסיפור שלך.
- 5 סבא חיה למורה ולתלמידים, ובמיוחד אלי, ואמר:
- 6 קוראים לי חיים,
- 7 אני סבא רבא של יהודה -
- 8 אני אבא של סבא של יהודה.
- 9 וחשוב לי שתשמעו ותזכרו את מה שקרה.

- 1 בשעה 10:00 בדיוק נשמעה הצפירה.
- 2 סבא בא לעמוד על ידי, ושם את היד שלו על הכתף שלי.
- 3 בולנו עמדנו דום בשתיקה.
- 4 עצמתי את העיניים, הורדתי את הראש,
- 5 וחשבתי הכי חזק שאני יכול, על היהודים שמתו בשואה.
- 6 היה לי קשה לחשוב על שישה מיליון אנשים,
- 7 אז ניסיתי להיזכר בסיפורים שקראתי או ששמעתי על אנשים שהיו בשואה.
- 8 והיום חיביתי לשמוע את הסיפור של סבא.
- 9 הרגשתי שהיד של סבא רועדת, וידעתי שהוא עצוב ומתרגש מאוד.
- 10 אחרי שנשמע הקול היורד של הצפירה, וכולם חזרו למקומות,
- 11 הסתכלתי על סבא, וראיתי שבעיניים שלו יש דמעות.

- 1 סבא הוציא מהתיק שלו טלית ישנה ישנה,
- 2 ושם אותה על השולחן של המזרח.
- 3 הוא אמר: הסיפור שלי נמצא בתוך הטלית הזאת.
- 4 בולם הסתכלו על הטלית בסקרנות,
- 5 ואני הסתכלתי על סבא, וראיתי שלא קל לו לדבר,
- 6 אבל הוא התגבר, והתחיל לספר:

- 1 הסיפור שלי מתחיל בִּירֶשֶׁה שְׁפּוֹלִין, בְּזֶמֶן מִלְחָמַת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה,
- 2 כְּשֶׁהַגֶּרְמָנִים נִכְנְסוּ לְפּוֹלִין, וְהִכְנִיסוּ אֶת כָּל הַיְּהוּדִים לַגֵּטּוֹת -
- 3 שְׂכוּנוֹת נִפְרָדוֹת שֶׁמְסִבִּין בָּנוּ חוֹמוֹת.
- 4 כָּל הַמְשָׁפָּחָה שְׁלִי - הַהוֹרִים, רִבְקָה'לָּה אַחוֹתִי וְאֲנִי - עָבְרָנוּ לַגּוֹר בִּגְטוֹ.
- 5 יוֹם אַחֵד, הוּצִיאוּ הַגֶּרְמָנִים מִהֶגְטוֹ אֶלְפֵי יְהוּדִים,
- 6 וְלָקְחוּ אוֹתָם לְמַחֲנוֹת מוֹת, בְּרִכְבוֹת.
- 7 גַּם אֶת אִמָּא וְאֶת רִבְקָה'לָּה הֵם לָקְחוּ.
- 8 מִכָּל הַמְשָׁפָּחָה שְׁלָנוּ נִשְׁאַרְנוּ רַק אֲבָא וְאֲנִי,
- 9 בְּגִלְל שֶׁלֹּא הָייְנוּ בְּבֵית בְּזֶמֶן שֶׁבָּאוּ הַגֶּרְמָנִים.

- 1 ערב אחד אבא אמר לי: חיים, הגיע הזמן שתלך מהגטו.
- 2 לקחתי את הכובע, ואמרתי: אני מוכן. אני כבר הולך.
- 3 אבל אבא עצר אותי ואמר:
- 4 אני לא מבקש שתלך בשביל להביא לנו אוכל,
- 5 אני רוצה שתצא, תברח, ולא תחזור לכאן.
- 6 כשהבנתי את מה שאבא אמר עניתי: אני לא הולך!
- 7 רק אני יכול לצאת מהחומה של הגטו ולהביא אוכל לשנינו.
- 8 אני לא רוצה להשאיר אותך כאן לבד.
- 9 אבא ענה: כבר שבוע עבר מאז שהצלחת להביא אוכל,
- 10 ואתמול תפסו הגרמנים את מושיק ויוסל'ה, שיצאו מהגטו יחד איתך,
- 11 ורק אתה ניצלת בנס.

- 1 אָבא אָמַר: הַמּוֹת נִמְצָא בְּגֵט, וְהוּא מְחַכֶּה גַם מְחוּץ לְגֵט, בּוֹרְשָׁה.
- 2 רַק בֵּיעַר בֵּין הַפִּרְטִיזָנִים הַיהוּדִים, יֵשׁ תְּקוּהָ לְהִישָׁאָר בַּחַיִּים.
- 3 חַיִּים, אַתָּה מוֹכָרָח לְבוֹרוּחַ אֶל הַיַּעַר!
- 4 פִּחְדְּתִי מִהַמְחַשְׁבָּה שְׂאָבָא שׁוֹלַח אוֹתִי לְבַד אֶל הַיַּעַר,
- 5 וְשְׂאוּלִי לֹא אֶרְאֶה אוֹתוֹ עוֹד.
- 6 הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁהַדְּמָעוֹת עוֹלוֹת לִי לְגֵרוֹן, וְאַחֵר כֶּךָ גַם לְעֵינַיִם.
- 7 לֹא רָצִיתִי לָלֶכֶת.

- 1 אֶמְרָתִי: אָבָא, בּוֹא אִתִּי! בּוֹא נִבְרַח בְּיַחַד!
- 2 אָבֵל הוּא עֲנָה לִי: אַתָּה יוֹדֵעַ, חַיִּים, שְׁאֲנִי כָּבֵר לֹא יִכּוֹל לָלֶכֶת.
- 3 אֲנִי חָלֵשׁ וְחוּלָה. אֲנִי לֹא אֶצְלִיחַ לִצְאֹת מִהֶגְטוֹ.
- 4 אָבָא שָׁם אֶת שְׁתֵּי הַיָּדִים שְׁלוֹ עַל הַכֶּתֶפִּים שְׁלִי,
- 5 וְהִרְגַּשְׁתִּי שֶׁהוּא מְנַסֶּה לָתֵת לִי אֶת מַעֲט הַכּוֹחַ שֶׁנִּשְׁאַר לוֹ.
- 6 הוּא אָמַר: אַתָּה בְּרִיא, חַיִּים, וְאַתָּה יִכּוֹל לִבְרוּחַ.
- 7 מִכָּל הַמִּשְׁפָּחָה שְׁלָנוּ נִשְׁאַרְנוּ רַק שְׁנֵינוּ,
- 8 וְאַתָּה חַיִּב לְהַמְשִׁיךְ לַחַיּוֹת בְּשָׂבִיל כּוֹלָנוּ.

- 1 רציתי לומר שוב לאבא שאני לא אעזוב אותו.
- 2 אבל הוא המשיך לדבר לפני שיכולתי לענות:
- 3 אתה נראה פולני. אם תלך ברחובות ורשה לא יעצרו אותך.
- 4 תצא מהעיר ותגיע אל היער ואל הפרטיזנים היהודים שנמצאים בו.
- 5 אחרי המלחמה, תעלה לארץ ישראל.
- 6 ואז אבא הוציא את הטלית הזאת, נתן לי אותה, ואמר:
- 7 הטלית שמרה על עם ישראל בכל הדורות.
- 8 היהודים תמיד התעטפו בטלית וזכרו שהם יהודים.
- 9 קח אותה איתך לדרך. שמור עליה והיא תשמור עליך.
- 10 וכאשר תגיע לארץ ישראל, תתעטף בטלית ותאמר קדיש
- 11 על המשפחה שלך ועל כל היהודים שהגרמנים רצחו במלחמה.

1 יָדַעְתִּי שְׂאֵבָא צוֹדֵק.

2 הַגֵּרְמָנִים הוֹצִיאוּ מִן הַגֵּטוֹ אֶלְפֵי יְהוּדִים בְּרַכָּבוֹת,

3 וְאַנְחֵנוּ כָּבֵד יָדַעְנוּ שֶׁהַרְכָּבוֹת הָאֵלֶּה נּוֹסְעוֹת אֶל הַמּוֹת.

4 הִבְנֵיתִי שְׂאֵם אֲנִי רוֹצֶה לַחֲיוֹת, אֲנִי מוֹכֵרָח לְבָרוּחַ.

5 רָצִיתִי לִבְבוֹת, אָבֵל הִתְגַּבַּרְתִּי, כְּדֵי לַחֲזֹק אֶת אָבִא.

6 אָבִא הוֹרִיד אֶת הַטְּלָאִי הַצָּהוּב מִהַמַּעִיל שְׁלִי,

7 נָתַן לִי שֶׁק שֶׁהוּא הַכִּין בְּשָׂבִילִי לַדֶּרֶךְ, וְאָמַר:

8 בְּשֶׁק שְׁמַתִּי אֶת הַמַּגָּפִים וְהַמַּעִיל שְׁלִי,

9 וְגַם אֶת הַטְּלִית שְׁלִי.

10 אִם יַעֲצְרוּ אוֹתְךָ בְּרַחוּבוֹת וְרֶשֶׁה,

11 תִּגִּיד שְׂאֵתָה וְסִילִי, נַעַר פּוֹלָנִי מִן הַכֶּפֶר זִילוּבִיץ,

12 וְשִׁקְנִית אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִיְהוּדִי.

- 1 אָבא בִּירַךְ אוֹתִי, חִיבֵק וְנִישֵׁק אוֹתִי.
- 2 נִפְרַדְנוּ, וְהִתְחַלַּתִּי לָלֶכֶת לְעֵבֶר הַדָּלֶת, אָבֵל נַעֲצָרְתִּי.
- 3 הִיָּתָה לִי הַרְגָּשָׁה שׁוֹאֵת הַפֶּעַם הָאֲחֵרוֹנָה
- 4 שְׁאֲנִי רוֹאֶה אֶת אָבא שְׁלִי.
- 5 רָצִיתִי אֵלָיו שׁוֹב וְחִיבֵקְתִּי אוֹתוֹ בְּכָל הַכּוֹחַ שֶׁהָיָה לִי.
- 6 גַּם אָבא חִיבֵק אוֹתִי חֹזֵק, וּלְרַגַע חֲשַׁבְתִּי שְׁאוּלִי,
- 7 בְּכָל זֹאת, אָבא יִסְכִּים שְׁאֲשָׂאָה.
- 8 אָבֵל אֲזוֹ אָבא הִרְחִיק אוֹתִי מִמֶּנּוּ קֶצֶת, וְאָמַר:
- 9 לֵךְ לֵךְ לֵךְ בְּנִי, לֵךְ לַחַיִּים, חַיִּים.
- 10 וְהִלַּכְתִּי.

- 1 יִצְאָתִי מֵהַבֵּית.
- 2 בַּחוּץ יָרַד גֶּשֶׁם חָזָק. הִרְגַּשְׁתִּי שְׁגֵם הַשָּׁמַיִם בּוֹכִים יַחַד אִתִּי.
- 3 רָצָתִי אֶל הַחֹר הַסּוּדִי בַּחוּמָה שֶׁל הַגֶּטוֹ.
- 4 הוֹצֵאתִי מִן הַחוּמָה אֶת אַחַת הָאֲבָנִים וְהִסְתַּכְלַתִּי דֶּרֶךְ הַחֹר,
- 5 כְּמוֹ שֶׁעָשִׂיתִי בְּכָל פֶּעַם שִׁיִּצְאָתִי מֵהַגֶּטוֹ לְהָבִיא אוֹכֶל.
- 6 בְּגִלְל הַגֶּשֶׁם, הִרְחוּב הָיָה רִיק.
- 7 יִצְאָתִי דֶּרֶךְ הַחֹר וּפְתָאוֹם הַבִּנְתִּי שָׁאִין דֶּרֶךְ חֲצוּרָה.
- 8 הִרְגַּשְׁתִּי שְׁאֲנִי לְבָד וּפְחָדִתִּי נוֹרָא,
- 9 אֲבָל יָדַעְתִּי שְׁאֲנִי חַיֵּב לְהִיּוֹת גִּבּוֹר וּלְהִישָׁאֵר בַּחַיִּים.
- 10 בְּשִׁבְלִי, בְּשִׁבְלִי אָבָא, בְּשִׁבְלִי אִמָּא וּרְבִקָּה'לָה,
- 11 וּבְשִׁבְלִי כָּל הַיְּהוּדִים שֶׁלֹּא יָכְלוּ לַבְּרוּחַ.

- 1 פתאום ראיתי שני אנשים מתקרבים.
- 2 פחדתי שהם ראו אותי יוצא מן החומה,
- 3 אבל הם הלכו מהר בגלל הגשם, ולא הסתכלו עלי.
- 4 חזרתי לנשום.
- 5 סידרתי את הכובע, כך שיכסה את הפנים שלי,
- 6 שמתי את השק על הגב, והתחלתי ללכת.

- 1 בְּכֹל פַּעַם שֶׁעָבְרוּ לְיָדֵי אֲנָשִׁים,
- 2 וּבְכֹל פַּעַם שֶׁעָבְרָה מְכוּנִית וְכֹה חֵילִים גֶּרְמָנִים,
- 3 רָצִיתִי לָרוּץ, לְבָרוּחַ.
- 4 אָבֵל מִיָּד אֲמָרְתִּי לְעַצְמִי שֶׁעֲכָשׁוּ אֲנִי לֹא חַיִּים הִיְהוּדִי.
- 5 אֲנִי וְסִילִי מִן הַכֶּפֶר זִלְזוּבִיץ,
- 6 וְהַמְשַׁכְתִּי לָלֶכֶת, כְּאִילוּ אֲנִי נָעַר פּוֹלְנִי שְׁאִין לוֹ מִמָּה לִּפְחָה.
- 7 כִּךְ הִלַּכְתִּי כְּמָה שָׁעוֹת, וּלְאֵט לְאֵט הִגֵּשְׁם הַפְּסִיק,
- 8 הִגַּעְתִּי לִקְצֵה שֶׁל הָעִיר.
- 9 יָדַעְתִּי שֶׁעוֹד מַעֵט אֲגִיעַ לְשָׁדוֹת שֶׁל הַכֶּפֶר,
- 10 וְאַחֲרֵי הַשָּׁדוֹת - לִיעֵר.
- 11 חֲשַׁבְתִּי: הִינֵה, הִצַּלְחָתִי לְעָבוֹר אֶת הַחֹלֶק הַקָּשָׁה,
- 12 אֶת הַהֲלִיכָה בְּרוֹחוֹבוֹת הָעִיר בְּלִי שִׁיעָצְרוּ אוֹתִי בְּדֶרֶךְ.

1 פתאום, שמעתי קולות מאחורי:

2 הי יהודון, עצור!

3 פחדתי נורא, והדבר הראשון שרציתי לעשות היה לרוץ משם.

4 אבל ידעתי שאם אברח, הם בודאי ידעו שאני יהודי,

5 לכן ישרתי את הראש שלי כלפי מעלה,

6 והמשכתי ללכת כאילו לא שמעתי כלום.

- 1 שוב שִׁמְעָתִי אֶת הַקּוֹל, קְרוֹב מְאֹד אֵלַי: יְהוּדוֹן, עֲצֹר!
- 2 לֹא הִיָּתָה לִי בְרִיָּה. עֲצָרְתִּי. הִסְתוֹבְבָתִי לֹאט לֹאט.
- 3 לִפְנֵי עַמְדוֹ שְׁנֵי נְעָרִים שָׁהוּ בְּגִיל שְׁלִי.
- 4 לְמִי אַתֶּם קוֹרְאִים יְהוּדוֹן? אָמַרְתִּי בְּפוֹלְגִית בְּקוֹל שָׁקֵט וּבְטוֹחַ,
- 5 שֶׁבִּמְעַט לֹא הָאֲמַנְתִּי שֶׁהוּא הַקּוֹל שְׁלִי.
- 6 שְׁנֵי הַנְּעָרִים הִתְקַרְבוּ אֵלַי.
- 7 מָה יֵשׁ לָךְ בַּשֶּׁק? שָׁאֵל הַנַּעַר הַגְּבוֹה.
- 8 זֶה הַשֶּׁק שְׁלִי, עֲנִיתִי לוֹ.

- 1 הם צחקו בקול, ולקחו בכוח את השק מהידיים שלי.
- 2 אתה יהודי, אתה בורח מהגטו! אמר אחד מהם.
- 3 ואתה יכול להיות בטוח שאנחנו נמסור אותך לגרמנים,
- 4 הוסיף הנער השני.
- 5 קראתי בקול: תנו לי את השק שלי, אני לא יהודי!
- 6 קוראים לי וסילי, ואני בא מהכפר זילוביץ.
- 7 את הדברים שבשק קניתי מיהודי בעד תפוחי אדמה.
- 8 אתם יכולים לראות שהבגדים בשק הם לא שלי.
- 9 קניתי אותם בשביל אבא שלי!
- 10 הנערים דחפו אותי, פתחו את השק,
- 11 והסתכלו בכל מה שהיה בו.
- 12 ואז הם ראו את הטלית.
- 13 המבטים שלנו נפגשו, וזהו!
- 14 ידעתי שזה הסוף שלי.

- 1 אֶמְרָתִי לָהּ שֶׁהוּא יְהוּדִי, קָרָא אֶחָד הַנְּעָרִים,
- 2 וּכְבֵּר הִסְתוֹבֵב לָתֵת לִי מְכוּת,
- 3 אָבֵל אָנִי דִּחַפְתִּי אוֹתוֹ, וְאֶמְרָתִי:
- 4 בְּשִׁבִּיל הַדֶּבֶר הַזֶּה אָנִי שִׁילַמְתִּי שְׁנֵי תְּפוּחֵי אֶדְמָה.
- 5 הַיְּהוּדִי אָמַר לִי שׁוּבָה בְּגֵד שִׁיבִיָּא לִי מִזֶּל טוֹב, וַיִּשְׁמֹר עָלַי.
- 6 אַתֶּם לֹא תִיקַחוּ לִי אוֹתוֹ!
- 7 תִּפְסְתִּי בִּשְׁק בְּכוּת, וּמִשְׁכָּתִּי אוֹתוֹ מֵהֶם.
- 8 הַנֶּעַר הַגָּדוֹל קִפֵּץ עָלַי,
- 9 אָבֵל אָנִי קִפְצָתִי אַחֲרָהּ, הִרְמַתִּי אֶת הַשֶּׁק,
- 10 סוֹבַבְתִּי אוֹתוֹ מֵעַל הָרֹאשׁ שְׁלִי, וְהִכִּיתִי בְּרֹאשׁוֹ שֶׁל הַנֶּעַר.
- 11 הוּא נָפַל עַל הָאֶדְמָה.
- 12 אָנִי חוֹשֵׁב שֶׁהַמִּגְפִּים שֶׁהָיוּ בִּשְׁק פָּגְעוּ בְּרֹאשׁ שְׁלִי.
- 13 הַמִּשְׁכָּתִּי לְסוֹבֵב אֶת הַשֶּׁק וְהִתְקַרְבְּתִי אֶל הַנֶּעַר הַשֵּׁנִי,
- 14 אָבֵל הוּא נִבְהַל וּבָרַח מִהֵר מִהַמָּקוֹם.

- 1 חֲזַרְתִּי אֶל הַנַּעַר שֶׁהָיָה עַל הָאֲדָמָה,
- 2 הַחֲזַקְתִּי בְּגֵרוֹן שְׁלוֹ, וְאָמַרְתִּי לוֹ בְּקוֹל שֶׁהִפְחִיד אֶפִּילּוֹ אוֹתִי:
- 3 אִם עוֹד פַּעַם תִּיגַע בִּי אוֹ בַּנַּעַר אַחֵר מִן הַכֹּפֶר,
- 4 אֲנִי אֶהְרֹג אוֹתְךָ!
- 5 כָּכָה אָמַרְתִּי לוֹ, וְהַחֲזַקְתִּי בּוֹ, עַד שֶׁהוּא בִיקֵּשׁ:
- 6 עֲזוּב אוֹתִי! חֲשַׁבְתִּי שֶׁאַתָּה יְהוּדִין פְּחָדָן...
- 7 עֲזַבְתִּי אוֹתוֹ וְהִלַּכְתִּי בְּלִי לְהִסְתַּכֵּל לְאַחֹה.

- 1 הלב שלי דפק מהר, וחשבתי:
- 2 מאיפה היה לי הכוח להילחם נגד שניהם?
- 3 ואז הבנתי: הטלית!
- 4 כשראיתי אותם נוגעים בטלית של אבא שלי,
- 5 קיבלתי פתאום כוח ונלחמתי בהם.
- 6 הרגשתי שהטלית תעזור לי ותשמור עלי,
- 7 גם בזמנים הקשים שעוד יבואו.

- 1 הִלַכְתִּי בַשְּׁדוֹת.
- 2 הָאוֹרוֹת שֶׁל הָעִיר נִשְׁאָרוּ מֵאַחֲרַי,
- 3 וּלְפָנַי הָיָה רֶק חוֹשֶׁה.
- 4 הָיִיתִי עֵיף וְרַעֲב, וְרָצִיתִי לָנוּחַ, אֲבָל יָדַעְתִּי שֶׁמְסוּכָן לַעֲצוֹר,
- 5 וְזָכַרְתִּי שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לְהִגִּיעַ אֶל הַיַּעַר שָׁבוּ נִמְצְאִים הַפְּרִטִּיזְנִים.
- 6 הַמִּשְׁכָּתִּי לָלֶכֶת עַד שֶׁהִגַּעְתִּי לַכֶּפֶר זִילוּבִיץ.
- 7 לֹא נִכְנַסְתִּי לַכֶּפֶר.
- 8 הִלַכְתִּי מִסָּבִיב, כִּי לֹא רָצִיתִי לַפְּגוֹשׁ אֲנָשִׁים.
- 9 וְאָז, סוּף סוּף, הִגַּעְתִּי לַיַּעַר.
- 10 שָׁם, בַּחוּשֶׁה, בֵּין הָעֵצִים, עָצַרְתִּי בַּפֶּעַם הָרִאשׁוֹנָה.

- 1 הייתי חלש ונפלתי על האדמה הרטובה.
- 2 הִיָּה לִי קֶר, הִיָּיתִי רָעֵב, וּמִסְכִּיב הַכּוֹל הָיָה שָׁחוּר.
- 3 חֲשַׁבְתִּי: אֲנִי לְבַד בַּיַּעַר וּפֹה אֲנִי אֲמוֹת,
- 4 וְהִתְחַלֵּתִי לִבְכוֹת.
- 5 וְאִזְנוֹנִי בְּמִילִים שֶׁל אָבֹא שְׁלִי:
- 6 חַיִּים, לֶךְ לְחַיִּים!
- 7 בְּאוֹתוֹ רָגַע הִחְלַטְתִּי: אֲנִי לֹא אֲמוֹת.
- 8 אֲנִי אֶעֱשֶׂה הַכּוֹל בְּשִׁבִּיל לְחַיּוֹת.
- 9 הוֹצֵאתִי מִהֶשֶׁק אֶת הַטְּלִית וְהִתְפַּסִּיתִי בָּהּ כְּמוֹ בְּשִׁמְיָכָהּ.
- 10 אֶפִּילוֹ שֶׁשָּׁכַבְתִּי עַל הָאֲדָמָה הַקָּרָה,
- 11 אָמַרְתִּי קְרִיאַת שְׁמַע,
- 12 וּלֹאט לֹאט הִרְגַּשְׁתִּי שִׁישׁ לִי תִקְוָה, וְנִרְדַּמְתִּי.

- 1 קום ילד, קום, מִישֶׁהוּ אָמַר וְנָגַע בְּכַתְפִּי.
- 2 פָּקַחְתִּי אֶת הָעֵינַיִם בְּבִהְלָה,
- 3 וְרָאִיתִי שְׁנֵי אֲנָשִׁים עֹמְדִים לִידִי.
- 4 מִי אַתָּה? הֵם שָׁאֲלוּ, מָה אַתָּה עוֹשֶׂה כָּאן?
- 5 חֲשַׁבְתִּי: מָה לַעֲנֹת לָהֶם? מִי אֲנִי?
- 6 חַיִּים מִגָּטוֹ וְרָשָׁה אוֹ וְסִילִי מִהַכָּפָר זִילֻבִּיץ?
- 7 לְמִזְלִי, הֵם לֹא חִיבוּ לַתְּשׁוּבָה שְׁלִי, וְאָמְרוּ:
- 8 אֲנַחְנוּ פְּרִטְיוֹנִים יְהוּדִים.
- 9 יִדְעֵנוּ שְׂאֵתָה יְהוּדִי לְפִי הַטְּלִית שַׁעֲלִיָּה.
- 10 בּוֹא, בּוֹא אֵיתָנוּ, הֵם אָמְרוּ.
- 11 קִפְצָתִי מִמְּקוֹמִי וְחִיבְקָתִי אוֹתָם חֶזֶק.
- 12 הִבְנֵתִי שָׁגִם עֲכָשְׁיוֹ הַטְּלִית שְׁמֶרָה עָלִי.
- 13 נִשְׁקָתִי לַטְּלִית, קִיפַלְתִּי אוֹתָהּ, וְשִׁמְתִּי אוֹתָהּ בַּשֶּׁק.

- 1 לחמתי עם הפּרטיזנים עד סוף המלחמה,
- 2 ואחרי המלחמה, בשנת תש"ו - 1946, עליתי יחד איתם לארץ ישראל.
- 3 זה לא היה קל, כי הבריטים לא נתנו ליהודים לעלות לארץ ישראל.
- 4 הגענו קרוב לחופים של הארץ באונית מעפילים,
- 5 ובלילה, כשאף אחד לא ראה,
- 6 הצלחנו להגיע לחוף הארץ בסירות קטנות.

- 1 בבוקר עמדתי על אדמת הקודש של ארץ ישראל,
- 2 והתפללתי את תפילת השחרית הראשונה שלי בארץ.
- 3 שמתי עלי את הטלית שעזרה לי, וזכרתי את אבא שלי.
- 4 שלוש שנים עברו מאז שיצאתי מהגטו.
- 5 סיפרו לי שהוא מת בזמן המרד של גטו ורשה,
- 6 מרד שבו היהודים המעטים והחלשים
- 7 נלחמו נגד הנאצים שבאו לקחת אותם למחנות.
- 8 הייתי היחיד שנשאר בחיים מכל בני המשפחה,
- 9 ואמרתי קדיש על אבא, על אימא, על רבקה'לה,
- 10 ועל כל היהודים שהגרמנים רצחו.

- 1 בארץ, אני ועוד פרטיזנים התישבנו בקיבוץ יד מרדכי,
- 2 שנקרא על שם מרדכי אנילביץ', המנהיג של מרד גטו ורשה.
- 3 כבר בזמן שהיינו ביערות, חלמנו על הקיבוץ.
- 4 אמרנו שאם נישאר בחיים אחרי המלחמה,
- 5 נעלה לישראל, ובקיבוץ נבנה חיים חדשים.
- 6 וכך באמת היה.
- 7 סבא חיה בפעם הראשונה מאז שהוא התחיל לספר, ואמר:
- 8 כמה שנים אחר כך, התחתנתי בקיבוץ עם מרים, סבתא רבא של יהודה.

-
- 1 סבא סים לדבר, וכולנו היינו עדין שקטים.
 - 2 יעל אחת הילדות בפיתה, אמרה:
 - 3 עכשיו אני מבינה למה אמרת
 - 4 שכל הסיפור שלך נמצא בטלית.
 - 5 כן, אמר סבא, והסיפור של הטלית עוד לא נגמר
 - 6 אבל אני חושב ששמעתם מספיק ליום אחד.
 - 7 עופר, חבר שלי, אמר לסבא רבא:
 - 8 אולי תבוא אלינו שוב לפיתה,
 - 9 כדי לספר לנו את המשך הסיפור?

- 1 סבא חשב קצת, ופתאום חיק ואמר:
- 2 המִשָּׁךְ הַסִּיפּוּר עַל הַטְּלִית, הוֹפֵךְ לְסִיפּוּר עַל דָּגָל.
- 3 זֶה קָרָה בְּקִיבוּץ שְׁלִי, בֵּיד מְרֹדְכִי.
- 4 אוֹלִי לְקִרְאָת יוֹם הָעֶצְמָאוֹת, תְּבוֹאוּ אִתָּם אֵלַי לְקִיבוּץ,
- 5 וְאִזְ אֶסְפֵּר לָכֶם אֶת הַמִּשָּׁךְ הַסִּיפּוּר.
- 6 בְּקִיבוּץ שְׁלָנוּ תוֹכְלוּ גַם לִרְאוֹת אֶת הָאֲנִדְרֶטָה שֶׁהִקְמֵנוּ
- 7 לְזִכֵּר מְרֹדְכִי אֲנִילְבִּיץ, מְנַהִיג מְרֹד גִּטוֹ וְרִשָּׁה,
- 8 וְאֶת הַמוֹזִיאֹן שֶׁהִקְמֵנוּ, שְׁנִקְרָא: מְשׁוּאַה לְתִקּוּמָה.
- 9 סבא הִסְתַּכֵּל עֲכָשִׁיו עַל הַמוֹרָה,
- 10 וְכוֹלָנוּ כְּמַעַט קִפְצָנוּ מִשְׂמָחָה כְּשֶׁהִיא אָמְרָה:
- 11 תּוֹרָה עַל הַהִזְמָנָה. זֶה רַעֲיוֹן נִפְלָא.

- 1 שחר, אני שולח אליך את המכתב הזה, עם הסיפור של סבא רבא שלי,
- 2 בשביל שתקרא אותו לחברים בפיתה.
- 3 במיוחד היום, כשיש רשעים שאומרים שלא היתה שואה,
- 4 אנחנו צריכים לשמוע את הסיפורים של מי שהיה שם,
- 5 ולזכור את מה שקרה.
- 6 אחרי שניסע לקיבוץ של סבא,
- 7 אשלח לך גם את המשך הסיפור.
- 8 עכשיו זו חידה, אבל אחרי הביקור נדע
- 9 איך הסיפור על הטלית, הפך להיות סיפור על דגל.
- 10 חברה, יהודה.

זכויות יוצרים לתצלומים בספר

עמוד 3 - טקס יום השואה, לע"מ, אוסף התצלומים הלאומי

עמוד 6 - יאנוש קורצאק, ארכיון הצילומים, מוזאון יד ושם

עמוד 32 - אנה פרנק, ארכיון הצילומים, מוזאון יד ושם
אלי ויזל, לע"מ, אוסף התצלומים הלאומי
סטיבן שפילברג, לע"מ, אוסף התצלומים הלאומי

ישראל בכיתה החושבת והפעילה

שנה יהודית: הכיתה החושבת והפעילה • חגי תשרי • חנוכה • ט"ו בשבט • פורים • פסח ושבועות • ישראל
 תורה: שמות - העבדות במצרים • עשר המכות • יציאת מצרים • מתן תורה • המשכן • במדבר • נביא: ספר יהושע
 תפילה: קריאת שמע וברכותיה • פרשת השבוע: בראשית • שמות • ויקרא • במדבר • דברים • משנה: פרקי אבות

Supported by • תמיכות

אגף
חינוך

מהלל להלל השואל

ספרות הפיתה המאוחדת

שנה יהודית

בתמיכת • Supported by

מנהלת טובה שמעון
מרכזות מרים כהן, דרורית פרקש

גילה זית, תורה; חוה שמעון-קסירר, תורה ומרכזת פרשת השבוע גילה קנטור, מרכזת ש"י (מהדורת ניסוי) רמה אהרונאי, נתנאל אזרד, נעמה בר איתן, מיכל גרושקו-טייטל, שלומית פישור, ענת רייזל דוד הרבנד דבורה וינר, אניטה ישראל סמדר אשל, ניר בהלול, שלומי בנד, אסף חביליו, ענבר חרובי, אלה טל, מיכל כץ, דיאנה ליון, סיגלית סבטליט, מירית פורר, שלי שלו שנטל באש-טטרו, ג'וזף בולדוק, יעל בן ארי, אוריאל ברקוביץ', ד"לבר דה-רושה, לואיס הרנגוד, נארה ואן-רוסס, ולרי חומר, קסניה טופז, אבי כץ, סופיה פולונסקי, רפאל שלפין אבי בר איתן, בועז דוידוף, ד"ר דינה צבע מרכזי פרימן, עדנה קלפפר, שי יהלום שרון כהן - מרכזת, מור אלגרבל, צביה ביטון, אנה-בן-עמי, עמית יהודאי, מירב מזוז, צבי קומוב פינה גולדברג	כותבות מנחות כותבים עריכה לשונית קלדנות עיצוב וביצוע גרפי איור מוסיקה תקליטור תורה, קולות מחקר ומשוב מרכזת משרד תל עמי י-ם
שושנה קפלן, דינה צבע ● Akiva School, Montreal, Quebec עליזה וולקר ● Brandeis Hillel Day School, San Rafael, California מירב ליון ● Collège Lycée De l'Alliance, Paris, France רבקה בן הראש, שולה פרידמן, אדית קופל ● Hebrew Academy, Montreal, Quebec אריאל גראפי, אילנה כהן, יהודית סולימן ● Hebrew Foundation School, Montreal, Quebec שלומי תורג'מן ● Juedische Schule Noam, Zurich, Switzerland תמר רונפלד ● Pressman Academy, Los Angeles, California חני כהן, דליה לובל, מרים נאמן, אורה סמואל ● Solomon Schechter Academy, Montreal, Quebec אורלי לוי, אסתר פרשן ● Solomon Schechter School of Queens, Queens, New York עמית נליק ● Tarbut V'Torah Community Day School, Irvine, California אורלי גונן, איריס גרבר, נורמה כדורי ● The Epstein School, Atlanta, Georgia	מורות ובתי ספר נסאיים
זאב קליימן שלמה שמעון	יו"ר חבר הנאמנים מנהל ארגוני

We gratefully acknowledge:

The AVI CHAI Foundation for its generous grants and support which made TaL AM 4 possible;
The Department of Jewish Zionist Education, Jewish Agency for Israel;
The consultants, advisors and participants in The 1999 Think Tank Conference; and
The TaL AM Curriculum Development Committee and Board of Directors.

© TaL AM and the authors of the literary texts.

2007 1st Edition, 2012 2nd printing.

Reproduction of the whole program or parts of it by any method is prohibited by law.

The rights of the copyright holder will be strictly enforced.

© כל הזכויות שמורות

לתל עם ולכותבים של היצירות הספרותיות.

2007 מהדורה ראשונה, 2012 הדפסה שניה.

שכפול של התכנית או חלקים ממנה מהווה עבירה

על החוק היהודי והחוק הבין-לאומי. עבריינים יובאו לדין.

מֵהָלֵל לְהָלֵל לְהָלֵל הַשּׁוֹאֵל

בְּתִיבָה: אֲנִי שׁוֹאֵל - ע' הֵלֵל
כָּל הַזְכוּיוֹת לְ"אֲנִי שׁוֹאֵל" שְׁמוֹרוֹת לְמַחְבֵּר
סִיפּוֹר מְסֻגָּרֶת: צֹת תֵּל עִם
אִיּוֹר: ג'וֹזָה בּוֹלְדוֹק, שְׁנֵטֶל בָּאש-טֶטְרוֹ

1 יום אָחד, בַּשיעור, הָיוּ לְהִלֵּל שְׁאֵלוֹת רַבּוֹת מְאוֹד:

2 מִי, מָה, בְּמָה, לָמָּה, וְעוֹד וְעוֹד...

3 גְּדִי צָחַק וְאָמַר: הֵלֵל, הֵלֵל!

4 בְּמָה שְׁאֵלוֹת אֶתָּה שׂוֹאֵל?

2

האם לדגים
יש שפה בלי קולות
וצלילים?

1

למה יש כל כך הרבה
מים ביים?

3

למה יש לפרחים
כל כך הרבה צבעים?

4

ולמה החיות עושות
קולות שונים?

1 הלל ענה:

2 מה אני יכול לעשות?

3 יש לי כל כך הרבה שאלות!

6

ולמה הפוכבים
לא נופלים למים?

7

איך הציפורים יודעות
לעוף בסתו לארץ חמה,
ובאביב לעוף חזרה?

5

כמה פוכבים
יש בשמים?

8

למה קר בחורף
גם כשהשמש מאירה?

- 1 המורה אָמרה:
- 2 הלל, אתה סקרן, אתה שואל הרבה שאלות.
- 3 להיות סקרן זה טוב מאוד,
- 4 כי כך אפשר ללמוד.
- 5 הלל הזקן אמר:
- 6 לא הבישן למד!
- 7 זה אומר שמי שמתביש ולא שואל שאלות,
- 8 לא מבין את מה שהוא צריך ללמוד.

1 לְמַחֲרַת בַּבּוֹקֶר יְהוּדָה נִכְנָס בְּשִׁמְחָה לַפִּתְּהָ.

2 הוּא אָמַר:

3 הִבֵּאתִי תַקְלִיטוֹר עִם שִׁיר נֶפֶלָא

4 שֶׁקֶרְאֵתִי אֶתְמוֹל בְּסִפְרִיָּה.

5 בְּשִׁיר כָּתוּב עַל יֶלֶד שְׁשׂוֹאֵל הֲרֵבָה שְׁאֵלוֹת.

6 חֲשַׁבְתִּי שֶׁהַשִּׁיר הַזֶּה מֵתָאִים לְהֵלֵל שְׁלָנוּ.

1 המורה שאלה: מי כתב את השיר?

2 יהודה ענה:

3 לא תאמינו! את השיר כתב איש ששמו ע' הלל,

4 וגם הוא שואל ושואל.

1 ברק אָמר:

2 אַה! אַני זוכר שיר של ע' הַלֵּל:

3 מִי יוֹדֵעַ מְדוּעַ וְלָמָּה

4 לֹבֶשֶׁת הַזֵּבֶרָה פִּיג'מָה?

5 בִּינָה אָמְרָה:

6 וְאַנִּי זֹכֶרֶת עוֹד שִׁיר שֶׁל ע' הַלֵּל,

7 עַל יוֹאָשׁ שֶׁהָיָה חָלָשׁ כְּמוֹ קֶשׁ.

- 1 הלל הסתכל על הספר ועל התקליטור ואמר:
- 2 לשיר קוראים: אני שואל,
- 3 וגם אני שואל!
- 4 המורה אמרה:
- 5 היום בהפסקה עברית,
- 6 הלל יקרא לכל הפיתה את השיר שהביא יהודה.

1 וְכָךְ הָיָה.

2 בַּהֲפָסְקָה הָעֵבְרִית,

3 הַלֵּל קָרָא אֶת הַשִּׁיר שֶׁל ע' הַלֵּל לַפִּיתָה:

5 וְהַעֲנִינִים?

6 נוֹסְעִים, נוֹסְעִים!

1 מָה עוֹשִׂים הָעֵצִים?

2 צוֹמְחִים.

3 וּמָה עוֹשִׂים הַבָּתִּים?

4 עוֹמְדִים.

1 והקוצים?

2 עושים שרפות!

3 ומה עושות הציפורים?

4 עפות, עפות, עפות.

5 עד שמתעופות.

שרפה

קוצים

שרפה

1 וְהָרִים מָה?

2 מְאוּמָה!

3 וְהַרְקָבוֹת?

4 מְהוּמָה!

הַר

הַר

רֶכֶּבֶת

רֶכֶּבֶת

מְסִי רֶכֶּבֶת

1 וְהָצֵאנִי?

2 אֶבֶק.

3 וְהָאוֹנִיּוֹת הַנוֹסְעוֹת בָּיָם?

4 מֶרְחָקוֹ

אֶבֶק

אֶבֶק

עֵאָן

1 וְנִמָּה עוֹשֵׂה הַיָּם?

2 יָם, יָם!

3 וְהַשָּׁמַיִם?

4 יוֹם.

יָם

יָם

-
- 1 וְהַפִּזְכָּבִים?
2 נֹפְלִים!
3 אִזְּמָה?
4 כָּבֶה.
5 וְהָאֲדָמָה?
6 בְּמִקוֹמָה נָחָה.

אֲדָמָה

- 1 וְאֵנִי?
2 מָה עוֹשֶׂה אֵנִי?
3 כָּלוּם
4 רֶק שׁוֹאֵל.

- 1 המורה אָמְרָה: תּוֹדָה רַבָּה לָךְ יְהוּדָה עַל הַשִּׁיר שֶׁהֵבֵאתָ.
- 2 וְתוֹדָה לָךְ הַלֵּל עַל הַקְרִיאָה הַיָּפָה שֶׁקָּרַאתָ.
- 3 הַיֶּלֶד בִּשְׁמֵי הַזֶּה הוּא יֶלֶד סִקְרָן.
- 4 הוּא שׂוֹאֵל שְׁאֵלוֹת עַל דְּבָרִים שֶׁהוּא רוֹאֶה בְּעוֹלָם...
- 5 אָבֵל אֶפְשָׁר לְשׂאֹל עוֹד הַרְבֵּה שְׁאֵלוֹת,
- 6 גַּם עַל דְּבָרִים שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לִרְאוֹת.
- 7 אֶפְשָׁר לְשׂאֹל עַל רִגְשׁוֹת,
- 8 אֶפְשָׁר לְשׂאֹל עַל מַחְשְׁבוֹת
- 9 וְאֶפְשָׁר לְשׂאֹל עַל רַעֲיוֹנוֹת.

1 הלל אמר: אם בך יש לי שאלה חדשה:

2 מה פירוש השם ע' הלל?

3 האם ה-ע' היא העין של הלל?

4 עין שרואה ועוזרת לו לשאול שאלות

5 על מה שהוא ראה והבין בעולם?

1 הדסה צחקקה ואמרה:

2 גם לי יש שאלה:

3 אני זוכרת את הלל הזקן מהמשנה,

4 את ע' הלל מהשירים שלמדנו

5 ואת הלל שלנו מהפיתה.

6 האם כל אחד שקוראים לו הלל

7 שואל שאלות, שואל ושואל?

- 1 גם המורה צחקקה ואמרה:
- 2 אולי ע' הלל כתב את השיר על עצמו,
- 3 כי הוא שאל הרבה שאלות על עולמו.
- 4 אבל לא רק מי שקוראים לו הלל שואל שאלות.
- 5 גם אנחנו יכולים ללמוד להיות סקרנים
- 6 ולשאול שאלות על עצמנו ועל העולם שלנו.

אני שואל

כתב: ע' הלל לחן: נעמי שמר

- 1 מה עושים העצים - צומחים.
- 2 ומה הבתים עושים - עומדים.
- 3 והעננים - נוסעים.
- 4 והקוצים - עושים שרפות.
- 5 ומה הציפורים - עפות,
- 6 עפות, עפות,
- 7 עפות עד שמתעופות.
- 8 הזמן עובר ככה
- 9 והאדמה נחה
- 10 אז מה? אז מה?
- 11 אז ככה.
- 12 מה עושים ההרים - מאומה,
- 13 ומה רפבות עושות - מהומה.
- 14 ומה עושה הצאן - אבק,
- 15 והאניות - עושות מרחק.
- 16 ומה עושה היס - ים,
- 17 מה עושה השמש - יום.
- 18 ומה עושים הפוכבים?
- 19 נופלים עלינו ממרום.
- 20 נופלים, נופלים, נופלים
- 21 לאן? - לשום מקום...

22 הזמן עובר ככה

23 והאדמה נחה

24 או מה? או מה?

25 או ככה.

26 מה עושים העצים? - צומחים.

27 ומה הבתים עושים? - עומדים.

28 והעננים? - נוסעים

29 והקוצים? - עושים שרפות.

30 ומה עושה אני? - כלום, כלום,

31 ומה עושה אני? - כלום.

32 אני? - אני שואל, סתם אני שואל,

33 מאוד מאוד מאוד

34 מאוד אני שואל.

35 הזמן עובר ככה

36 והאדמה נחה

37 או מה? או מה?

38 או ככה.

בבוקר יום א' הפסקה קטנה.
שקט על העולם.
לשבת, או כנסים, אנסים וחולצות.
אין אף אחד שרואה פה את ארבעה
השנים האלה...

ע. הלל
1926 - 1990

- נולד בקיבוץ משמר העמק.
- בארץ ישראל בשנת 1926
- שמו המלא היה הלל עומר.
- נלחם במלחמת העצמאות, 1948.
- נפטר בשנת 1990.
- למד בצרפת איד לחכנו גנים.
- כשחזר מצרפת היה נגן ראשי בירושלים ובתל-אביב.
- ע. הלל כתב הרבה שירים וסיפורים מצחיקים לילדים.
- הוא כתב גם שירים למבוגרים.
- ע. הלל קיבל את פרס זאב לספרות ילדים ונוער בשנת 1988.

הפיתה המאוחדת

שנה יהודית: הפיתה החושבת והפעילה • חגי תשרי • חנוכה • ט"ו בשבט • פורים • פסח ושבועות • ישראל תורה: שמות • העבדות במצרים • עשר המכות • יציאת מצרים • מתן תורה • המשכן • גביא: ספר יהושע תפילה: ברכת הקמון • פרשת השבוע: בראשית • שמות • ויקרא • במדבר • דברים • משנה: פרקי אבות

TaLAM - Hebrew and Heritage Curriculum • תל עם - תוכנית לימודים עברית ומורשת • 4600 Thimens Blvd. • Ville Saint Laurent • Quebec • Canada • H4R 2B2 • e-mail: talam@talam.org • www.talam.org

4 S - L 9

ISBN 978-1-55462-115-6

4 S - L 9

אַל עיר דָּוִד

ספרות ישראל

שנה יהודית

בתמיכת • Supported by

מנהלת טובה שמעון
מרכזות מרים כהן, דרורית פרקש

כותבות מנחות גילה זית, תורה; חוה שמעון-קסירר, תורה ומרכזת פרשת השבוע
גילה קנטור, מרכזת ש"י (מהדורת ניסיון)
רמה אהרונ, נתנאל אזרד, נעמה בר איתן, מיכל גרושקו-טייטל, שלומית פישר, ענת רייזל
דוד הרבנד
דבורה וינר, אניטה ישראל
סמדר אשל, ניר בהלול, שלומי בנד, סיגל זולר מורן, אסף חביליו, ענבר חרובי, אלה טל, מיכל כץ,
דיאנה לוין, סיגלית סבטליט, מירית פורר, שלי שלו
שנטל באש-טטור, ג'וזף בולדוק, יעל בן ארי, אוריאל ברקוביץ, ד"לבר דה-רושה, לואיס הרננדז,
נארה ואן-רוסם, ולרי חומר, קסניה טופז, אבי כץ, סופיה פולונסקי, רפאל שלפין
אבי בר איתן, בועז דוידוף, ד"ר דינה צבע
מרכזי פרימן, עדנה קלפפר, שי יהלום
שרון כהן - מרכזת, מור אלגרבל, צביה ביטון, אנקה בן-עמי, עמית יהודאי, מירב מזוז, צבי קומוב
פינינה גולדברג

מורות ובתי ספר נסאיים
שושנה קפלן, דינה צבע • Akiva School, Montreal, Quebec
עליזה וולקר • Brandeis Hillel Day School, San Rafael, California
מירב לוין • Collège Lycée De l'Alliance, Paris, France
רבקה בן הראש, שולה פרידמן, אדית קופל • Hebrew Academy, Montreal, Quebec
איראל גראפי, אילנה כהן, יהודית סוליון • Hebrew Foundation School, Montreal, Quebec
מאיה בר-ששט, לאה ברגמן, בת' ויזנברג, ציפי קאופמן • Hillel Torah Day School, Chicago, Illinois
שלומי תורג'מן • Jeudische Schule Noam, Zurich, Switzerland
תמר רוזנפלד • Pressman Academy, Los Angeles, California
חני כהן, דליה לובל, אורה סמואל • Solomon Schechter Academy, Montreal, Quebec
אורלי לוי, אסתר פרשן • Solomon Schechter School of Queens, Queens, New York
עמית נליק • Tarbut V'Torah Community Day School, Irvine, California
אורלי גונן, איריס גרבר, נורמה כדורי • The Epstein School, Atlanta, Georgia

יור"ר תבר הנאמנים זאב קליימן
מנהל ארגוני שלמה שמעון

We gratefully acknowledge:

The AVI CHAI Foundation for its generous grants and support which made TaL AM 4 possible;
The Department of Jewish Zionist Education, Jewish Agency for Israel;
The consultants, advisors and participants in The 1999 Think Tank Conference; and
The TaL AM Curriculum Development Committee and Board of Directors.

© 2008 TaL AM and the authors of the literary texts.

First Edition

Reproduction of the whole program or parts of it by any method is prohibited by law.

The rights of the copyright holder will be strictly enforced.

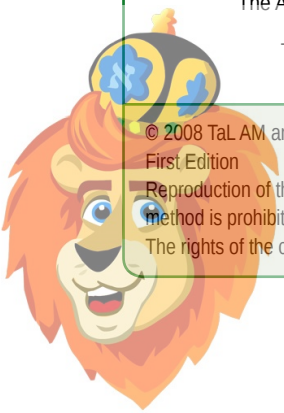
© 2008 כל הזכויות שמורות

לתל עם ולכותבים של היצירות הספרותיות.

מהדורה ראשונה

שכפול של התכנית או חלקים ממנה מהווה עבירה

על החוק היהודי והחוק הבין-לאומי. עבריינים יובאו לדין.

אַל עִיר דָּוִד

בְּתִיבָה: צֹוֹת תַּל עִם
אִיּוֹר: אָבִי בֶּץ

1 בואו, בואו! התקרבו,

2 זה אני, האריה מהפיסא!

3 מהפיסא של דוד מלך ישראל,

4 שמלך בעיר הבירה, ירושלים.

5 אתם רוצים לשמוע איך הפכה ירושלים להיות עיר הבירה?

6 בואו לשמוע את הסיפור שקרה.

1 הסיפור לא כתוב בתנ"ך.

2 זהו סיפור שלא הרבה אנשים מכירים.

3 הוא קרה לנָדָב וּאֶלְעָזָר, שְׁנֵי יְלָדִים רוֹעִים,

4 שְׁעָזְרוּ לְדָוִד הַמֶּלֶךְ לְכַבּוֹשׁ אֶת יְרוּשָׁלַיִם מֵהִיבּוּסִים.

- 1 יום אחד, ישבו אלעזר ונדב עם הכבשים
- 2 ליד חומת ירושלים, שבה גרו היבוסים.
- 3 אלעזר אמר:
- 4 סבא שלי סיפר לי
- 5 שבירושלים יש הר קדוש, שנקרא הר המוריה.
- 6 זה המקום שבו היתה עקדת יצחק.
- 7 וזה המקום שה' בחר בו לבית המקדש.
- 8 עכשיו היבוסים גרים בירושלים וקוראים לה יבוס.
- 9 נדב שאל: מתי תהיה ירושלים שלנו, של היהודים?
- 10 מתי נבנה בירושלים את בית המקדש?

1 אֶלְעָזָר עָנָה:

2 כְּדֵי לְבָנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל הַר הַמּוֹרִיָּה,

3 צָרִיךְ לִכְבוֹשׁ אֶת יְרוּשָׁלַיִם.

4 אָבֵל קָשָׁה לִכְבוֹשׁ בְּהַצִּלָּה

5 עִיר שֵׁישׁ לָהּ חוֹמָה גְּבוּהָה וַחֲזָקָה.

6 נִדְבָא אָמַר לְאֶלְעָזָר: דּוֹד הַמֶּלֶךְ שָׁלָנוּ יָכוֹל, כִּי הוּא גִיבּוֹר.

7 הוּא נִיֶּצֶחַ אֶת גְּלִית, הָעֶנֶק הַפְּלִישְׁתִּי,

8 וְהוּא יָכוֹל לִכְבוֹשׁ אֶת יְרוּשָׁלַיִם מֵהִיבּוּסִים!

- 1 כִּשְׁהִילָדִים רָצוּ לַחֲזוֹר הַבֵּיתָה עִם הַכֶּבֶשִׁים,
- 2 נָדָב רָאָה פֶּתָאוֹם שֶׁכֶּבֶשָׁה אַחַת חָסְרָה.
- 3 אָלַעְזָר נִשְׁאַר לְשִׁמּוֹר עַל הַכֶּבֶשִׁים,
- 4 וְנָדָב חִיפֵּשׁ וְחִיפֵּשׁ וּבִסּוּף מָצָא אֶת הַכֶּבֶשָׁה לִיד הַחוֹמָה.
- 5 וּכְשֶׁנָּדָב הִתְקָרַב לִקְחַת אֶת הַכֶּבֶשָׁה,
- 6 נִכְנְסָה הָרֶגֶל שְׁלוֹ אֶל מִתַּחַת לְשׁוֹרֶשׁ שֶׁל עֵץ זַיִת,
- 7 וּפֶתָאוֹם - בּוֹם, טָרָאחַ!
- 8 נָדָב נָפַל לְתוֹךְ בּוֹר עֲמוֹק בְּאֶדְמָה!
- 9 בְּתוֹךְ הַבוֹר הוּא רָאָה מְנַהֶרֶה - דֶּרֶךְ אַרְיוֹכָה מִתַּחַת לְאֶדְמָה.

1 נָדָב נִבְהַל מְאֹד וְהִסְתַּכֵּל סָבִיב.

2 הוּא לֹא יָדַע אֵיךְ לָצֵאת.

3 וְאֵז הוּא רָאָה אֹר בְּסוֹף הַדֶּרֶךְ, בְּקֶצֶה הַמְּנִהְרָה.

4 נָדָב חָשַׁב: אוֹלִי אֲנִי מֵתַחַת לַחֹמָה?

5 אוֹלִי מֵצֵאתִי דֶּרֶךְ לְהִיכָנֵס לִירוּשָׁלַיִם!

1 נָדָב זָחַל בְּשֶׁקֶט בְּתוֹךְ הַמִּנְהָרָה הַצָּרָה לְכִיוּן הָאוֹר.

2 פְּתָאוּם הוּא שָׁמַע אִישׁ יְבוּסִי אוֹמֵר:

3 דָּוִד, מֶלֶךְ הַיְּהוּדִים, שָׁלַח אֲנָשִׁים לְמֶלֶךְ שָׁלֹנוּ,

4 וּבִיקֵשׁ מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת אִיתָנוּ שְׁלוֹם!

5 אִישׁ יְבוּסִי אַחֵר עָנָה לוֹ:

6 זֶה בְּגִלְל שֶׁהַיְּהוּדִים חִלְּשִׁים וּפְחָדְנִים!

7 הֵם לֹא רוֹצִים לְהִילָחֵם בָּנוּ,

8 כִּי הֵם לֹא יְכוּלִים לְנַצֵּחַ אוֹתָנוּ, אֶת הַיְּבוּסִים!

1 אָדם אַחר שְׁהָיָה שֵׁם אָמֵר:

2 אוֹלֵי הַיְּהוּדִים פְּחָדְנִים, אָבֵל הֵם מְנַצְּחִים,

3 בִּי הָאֱ-לוֹהִים שְׁלָהֶם עֲזוֹר לָהֶם בְּמִלְחָמוֹת

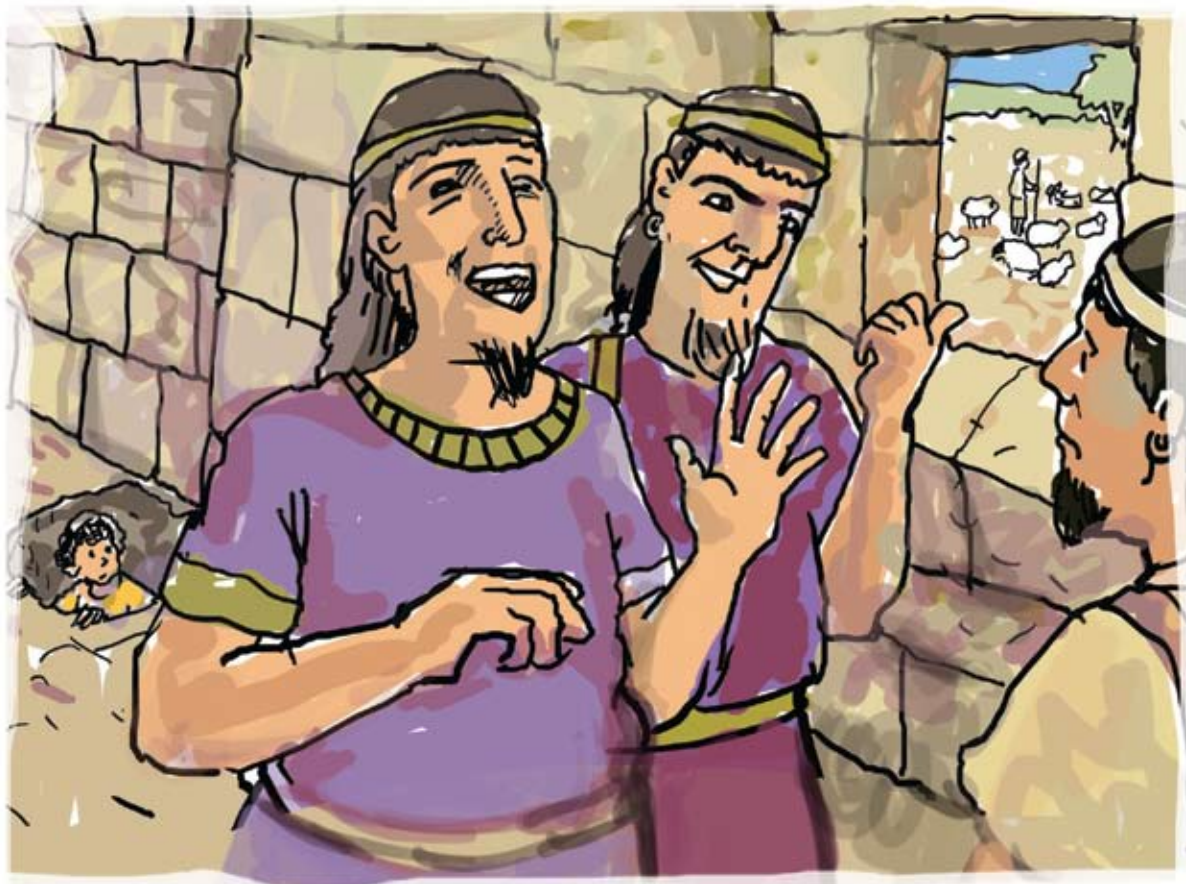
4 וְעוֹשֶׂה לָהֶם נִיסִים.

5 הָאֵם לֹא שָׁמַעְתָּם מָה קָרָה בִּירִיחוֹ לִפְנֵי הָרַבָּה שָׁנִים?

6 הַיְּהוּדִים הִסְתוֹכְבוּ שֶׁבַע פְּעָמִים מִסָּבִיב לַחֹמָה,

7 וְאָז, פּוֹף! הַחֹמָה שֶׁל הָעִיר נָפְלָה!

1 הַיְבוּסִים הָאֲחֵרִים צָחֲקוּ וְאָמְרוּ:

2 אוֹלֵי אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁהַלְדִּים הָעֵבְרִיִּים הָאֵלֶּה,

3 שֶׁמִּסְתוֹכְבִּים פֹּה עִם הַכֹּבָשִׁים,

4 יִכּוּלִים לְהַפִּיל אֶת הַחוֹמָה?

5 חָה חָה חָה... זֹאת בְּרִיחָה טוֹבָה...

6 נִדְבַּח חֶשֶׁב בְּלִב: אֲנַחְנוּ לֹא צָרִיכִים לְהַפִּיל אֶת הַחוֹמָה.

7 עֲבָשׂוּ מִצָּאתִי דֶרֶךְ לְהִיכָנֵס לִירוּשָׁלַיִם מִתַּחַת לַחוֹמָה...

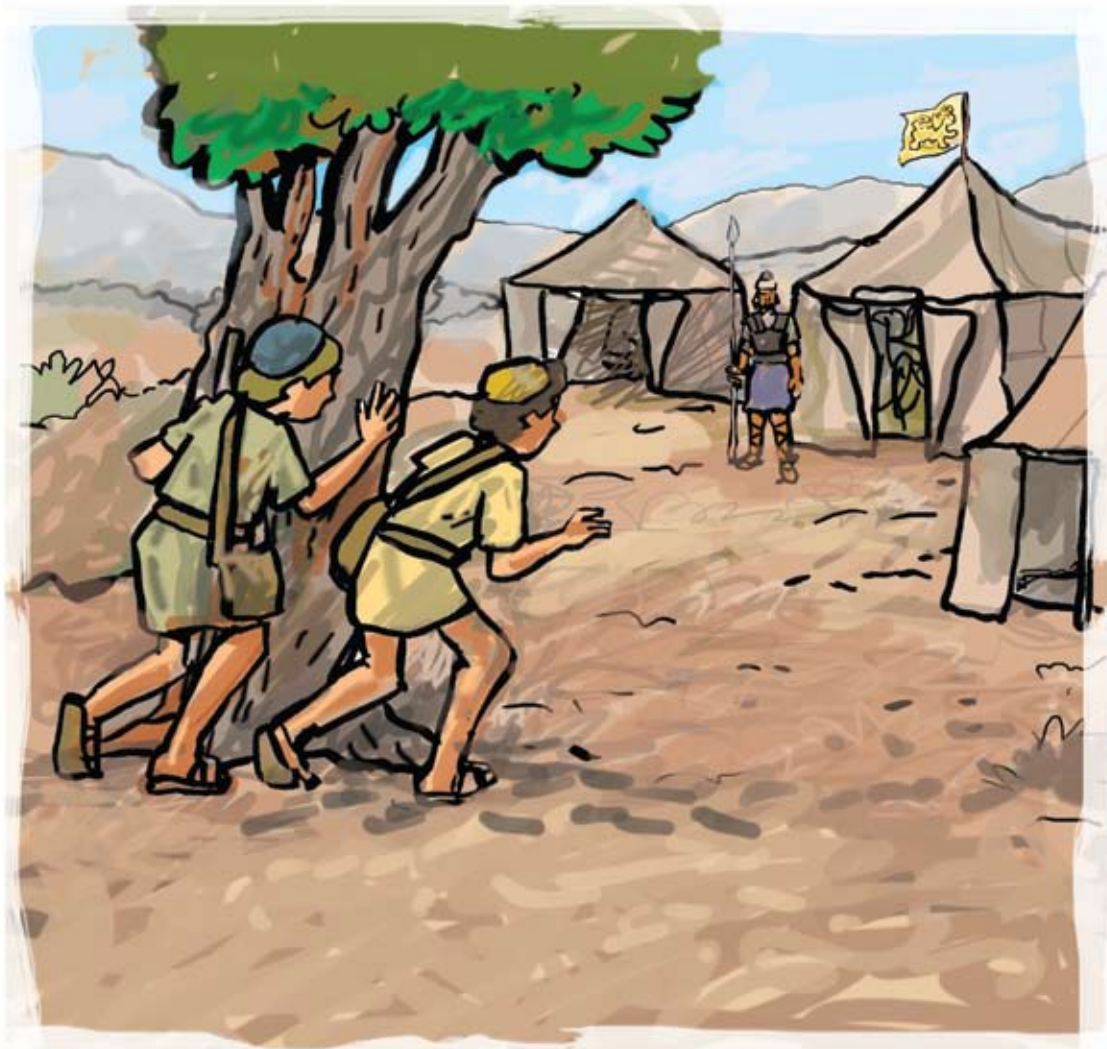
- 1 נָדָב הִסְתוּבָב בְּשִׁקְט וַיֵּצֵא מִהַמְּנַהֲרָה.
- 2 הוּא רָץ אֶל אֱלֶעָזָר וְאָמַר בְּהִתְרַגְּשׁוּת:
- 3 מִצָּאֲתִי! מִצָּאֲתִי!
- 4 אֱלֶעָזָר שָׁאַל: מָה מִצָּאֲתָ? אֵת הַכִּבְשָׁה?
- 5 נָדָב עָנָה: מִצָּאֲתִי אֵת הַכִּבְשָׁה,
- 6 וּמִצָּאֲתִי גַם דֶּרֶךְ מִתַּחַת לַחֹמָה.
- 7 מִצָּאֲתִי דֶּרֶךְ לְהִיכָנֵס לִירוּשָׁלַיִם!
- 8 אֲנַחְנוּ חִיבִים לְסַפֵּר לַמֶּלֶךְ דָּוִד עַל הַמְּנַהֲרָה שֶׁמִּצָּאֲתִי.

- 1 אֶלְעָזָר עֲנֵה: דָּוִד הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בְּחֶבְרוֹן,
- 2 וְהַדָּרֶךְ לְשֵׁם אַרְוִכָּה וְקָשָׁה, וְאֶנְחֲנִי רַק יְלָדִים.
- 3 וְגַם אִם גֵּלָךְ עַד חֶבְרוֹן,
- 4 הַחִילִים הַשּׁוֹמְרִים עַל הַמֶּלֶךְ לֹא יִרְשׁוּ לָנוּ לְדַבֵּר אִיתּוֹ!
- 5 נָדָב אָמַר לְאֶלְעָזָר: רַק לָנוּ יֵשׁ פְּתָרוֹן לְבַעֲיָה
- 6 אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהִיכָנֵס לִירוּשָׁלַיִם מִתַּחַת לַחֹמָה.
- 7 אָנִי הוֹלֵךְ אֶל הַמֶּלֶךְ, וְאָנִי בְטוֹחַ שְׁנוּכַל לְדַבֵּר אִיתּוֹ.
- 8 הֲאִם אַתָּה בָּא אִתִּי?

- 1 לַמַּחֲרִית בַּבּוֹקֶר יֵצְאוּ הַשְּׁנַיִם לַדֶּרֶךְ, אֶל הָעִיר חֶבְרוֹן.
- 2 הַדֶּרֶךְ בֵּין הָהָרִים הַגְּבוּהִים הָיְתָה קָשָׁה.
- 3 אַחֲרֵי יוֹמִים שֶׁל הֶלִיכָה אַרוּכָה וּמַעֲיִפָּה,
- 4 הֵם הִגִּיעוּ לַחֶבְרוֹן וְהִתְקַרְבוּ בְּשָׁקֵט בְּשָׁקֵט
- 5 אֶל הָאוֹהֶל שָׁבוּ יָשַׁב דָּוִד הַמֶּלֶךְ.

- 1 נָדָב וְאֶלְעָזָר הֵצִיאוּ בְּשָׁקֶט בְּשָׁקֶט לְתוֹךְ הָאוֹהֶל וְהִקְשִׁיבוּ.
- 2 הֵם שָׁמְעוּ אֶת דְּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר לַחֲיִלִּים שְׁלוֹ:
- 3 עֲבָשׂוּ, בְּשֹׂאֲנֵי מֶלֶךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
- 4 הִגִּיעַ הַזְּמַן לְהָקִים עֵיר בִּירָה חֲדָשָׁה.
- 5 עֵיר בִּירָה שְׂתַאֲחָד אֶת כָּל הַשְּׁבָטִים.
- 6 הַחֲיִלִּים שָׁאֵלוּ: אֵיזוֹ עֵיר תִּהְיֶה עֵיר הַבִּירָה הַחֲדָשָׁה?

1 המֶלֶךְ עֲנָה:

2 חֲבֵרוֹן הִיא עִיר הַבִּירָה שֶׁלָנוּ כָּבֵד שִׁבְעַ שָׁנִים.

3 אָבֵל חֲבֵרוֹן הִיא עִיר הַבִּירָה רַק שֶׁל שְׁבַט יְהוּדָה.

4 ה' בָּחַר בִּי לְהִיּוֹת מֶלֶךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל,

5 וְלֹא רַק עַל שְׁבַט יְהוּדָה.

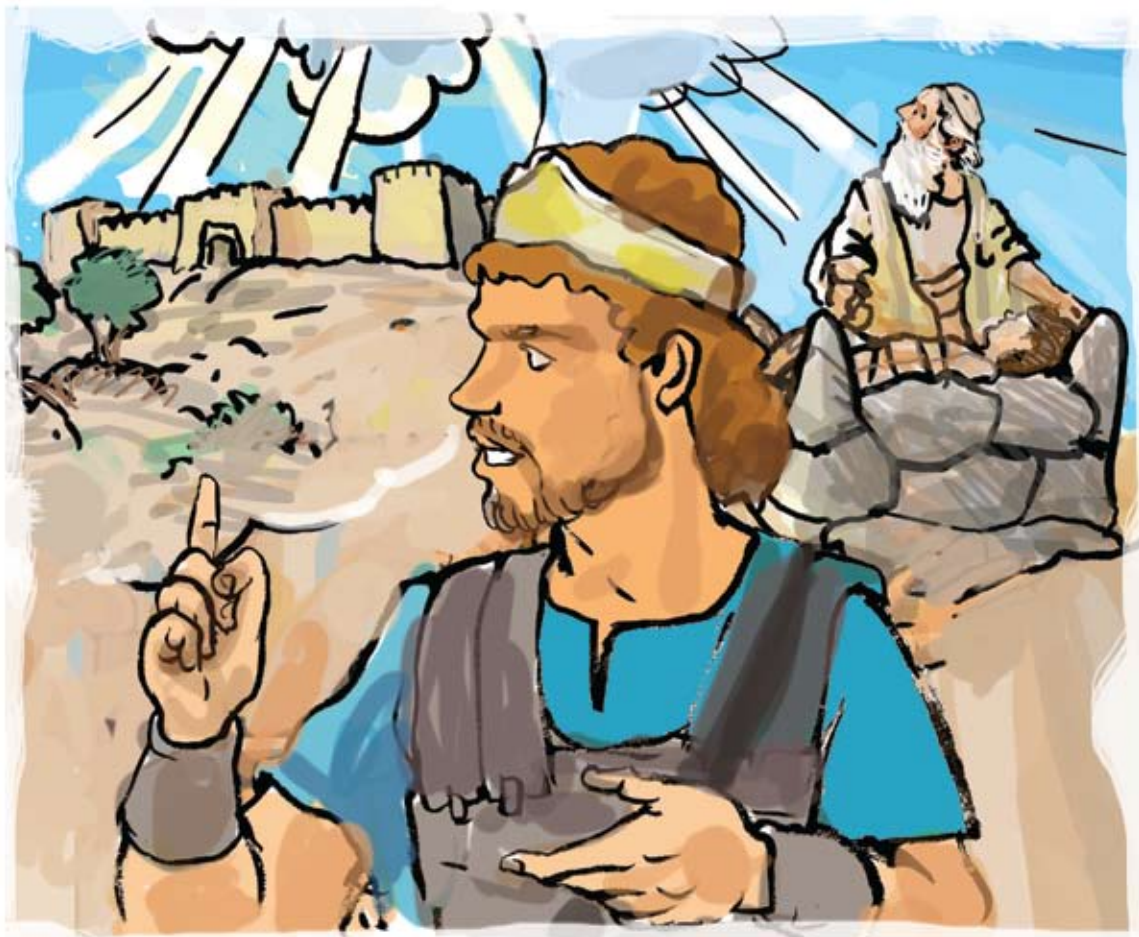
6 לָכֵן צָרִיךְ לִבְנוֹת עִיר בִּירָה לְכָל יִשְׂרָאֵל.

- 1 יְרוּשָׁלַיִם נִמְצְאָת בֵּין הַנְּחָלוֹת שֶׁל שְׁנֵי שְׁבָטִים,
- 2 בֵּין הַנְּחָלָה שֶׁל שֵׁבֶט יְהוּדָה וּבֵין הַנְּחָלָה שֶׁל שֵׁבֶט בִּנְיָמִין.
- 3 יְרוּשָׁלַיִם נִמְצְאָת בְּדִיוק בְּאַמְצַע אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
- 4 וְלָכֵן הִיא מִתְאִיָּמָה לִהְיוֹת עִיר בִּירָה מְאַחֶדֶת לְכָל הָעָם.
- 5 יְרוּשָׁלַיִם תִּהְיֶה הָעִיר שְׁעוֹשָׂה אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל חֲבֵרִים.
- 6 אֶחָד הַלּוֹחָמִים אָמַר בְּקוֹל עָצוּב:
- 7 אָבֵל בִּירוּשָׁלַיִם גָּרִים יְבוֹסִים,
- 8 וַיֵּשׁ סָבִיב לִירוּשָׁלַיִם חוֹמָה גְּבוּהָה וַחֲזָקָה.
- 9 אוֹלֵי נִמְצָא עִיר אַחֶרֶת בֵּין יְהוּדָה לְבִנְיָמִין,
- 10 עִיר שְׁגָרִים בָּהּ אֲנָשִׁים מִיִּשְׂרָאֵל?

- 1 דוד המלך אמר בקול רם:
- 2 ירושלים היא לא כמו כל עיר אחרת.
- 3 ירושלים היא עיר קדושה לעם ישראל!
- 4 כי על הר המוריה, בירושלים, היתה עקדת יצחק,
- 5 ושם ציזה ה' לבנות את בית המקדש!
- 6 ירושלים תהיה עיר הבירה של כל עם ישראל.

1 לוחם צעיר שאל:

2 ירושלים מוקפת חומה חזקה.

3 היבוסים לא יתנו לנו

4 להיפנס דרך השערים שבחומה,

5 ואין דרך אחרת להיפנס לירושלים.

6 איך נוכל לכבוש את העיר?

7 ואז נדב ואלעזר קראו:

8 אנחנו יודעים! אנחנו יודעים!

9 לנו יש פתרון לבציה!

- 1 דוד המלך שאל: מי שם? מי אמר את הדברים?
- 2 נדב ואלעזר נכנסו אל האוהל ואמרו: אנחנו!
- 3 יואב, מפקד הצבא של דוד, נדהם:
- 4 ילדים, איך הצלחתם להיפנס לכאן?!
- 5 הוא פנה אל החילים וציוה:
- 6 תוציאו מכאן את הילדים!
- 7 אבל דוד המלך אמר:
- 8 רגע, רגע, בואו נשמע מה הם יודעים.

- 1 נָדָב אָמַר לַמֶּלֶךְ דָּוִד:
- 2 אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ, זֶה אֶלְעָזָר חֲבֵרִי, וְאֲנִי נָדָב.
- 3 אֲנַחְנוּ רוּעִים אֶת הַצֹּאן שֶׁלָנוּ לִיד יְרוּשָׁלַיִם.
- 4 לִפְנֵי כַּמָּה יָמִים מָצָאתִי דֶרֶךְ אַרוּכָה - מִנְהָרָה,
- 5 שְׁעוֹבֶרֶת מִתַּחַת לַחוּמָה.
- 6 אֶפְשָׁר לְהִיפֹגֵס אֶל הָעִיר דֶּרֶךְ הַמִּנְהָרָה,
- 7 וּלְכַבּוֹשׁ אוֹתָהּ בְּהַפְתָּעָה!

- 1 דוד המלך חשב וחשב, ובסוף אמר:
- 2 אם ניפגש לירושלים דרך מנהרה שמתחת לחומה,
- 3 תהיה ליבוסים הפתעה.
- 4 הפתעה במלחמה - זאת תכנית טובה.
- 5 נדב ואלעזר, אתם תראו לנו את המנהרה,
- 6 ותעזרו לנו להפוך את ירושלים לעיר הבירה!

- 1 בַּלִּילָה, בַּחוּשָׁה, יֵצְאוּ כּוֹלָם לְדֶרֶךְ אֶל יְרוּשָׁלַּיִם,
- 2 דְּוֹד הַמֶּלֶךְ, יוֹאָב, הַחֲיָלִים וְהַיְלָדִים.
- 3 הֵם הִתְקַרְבוּ אֶל הָעִיר בְּשָׁקֶט וּבְסוֹד.
- 4 יוֹאָב אָסַף אֶת כָּל הַחֲיָלִים וְאָמַר:
- 5 נָנוּחַ בַּיּוֹם וְנִתְקַרֵּב לָעִיר מִחָר, מֵאוֹחַר בַּלִּילָה,
- 6 כְּשֶׁהִיבּוּסִים כָּבֵד וַיִּשְׁנוּ.
- 7 הִיבּוּסִים לֹא יֵרְאוּ אוֹתָנוּ,
- 8 וְלֹא יוּכְלוּ לְהִתְכַּוֵּן לַמֶּלֶחָמָה.

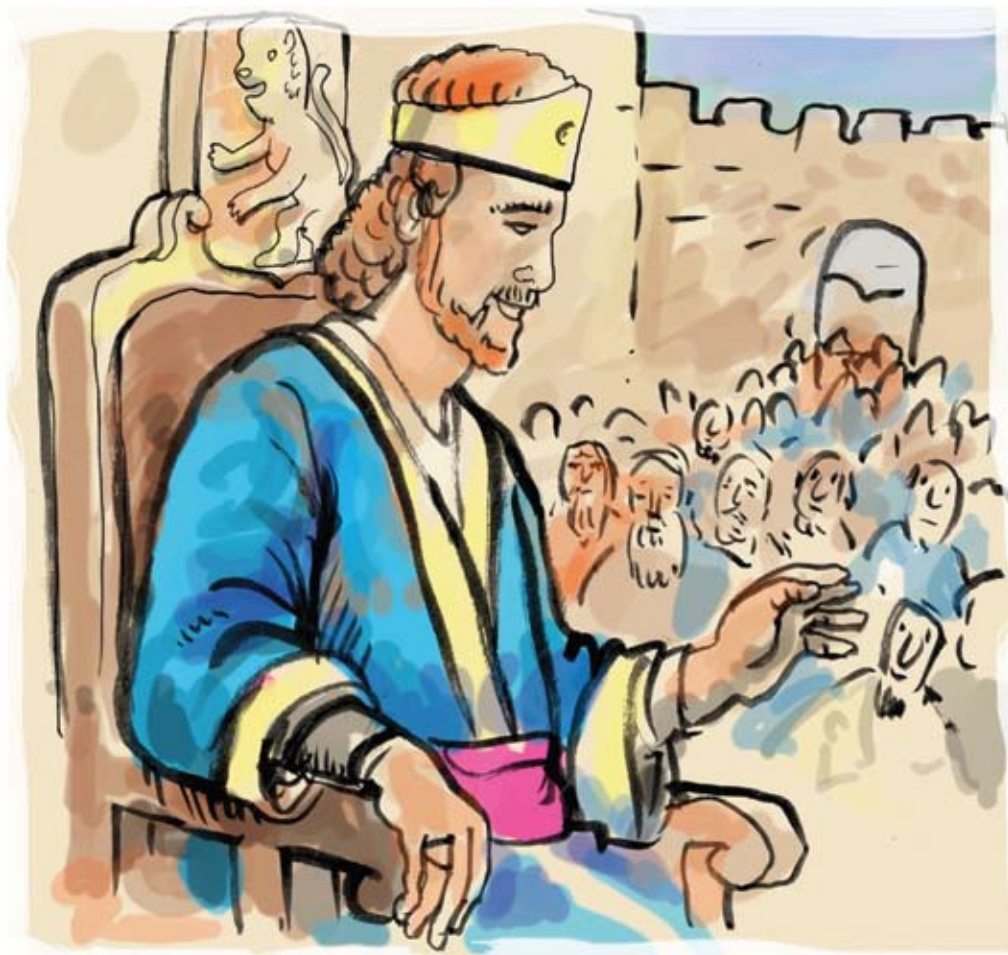
- 1 וְכֵן הָיָה: בַּלֵּילָה, בַּחוּשָׁה, הֵם יָרְדוּ בְּשֶׁקֶט לְתוֹךְ הַבּוֹר,
- 2 וַנִּכְנְסוּ אֶל הַמִּנְהָרָה הָאֲרוּכָה וְהַחֲשׂוּכָה.
- 3 יוֹאָב אָמַר בְּשֶׁקֶט:
- 4 נָדָב וְאַלְעָזָר, אַתֶּם תִּישָׂאוּ בְּתוֹךְ הַמִּנְהָרָה,
- 5 וְהַלֹּחֲמִים וְאֲנִי נֵצֵא לַמִּלְחָמָה,
- 6 וּבְעֶזְרַת ה' נִנָּצֵחַ!

- 1 יואב והחילים קראו בלחש: לירושלים, עיר הבירה!
- 2 יואב יצא מהמנהרה וכל החילים רצו אחריו.
- 3 המלחמה היתה קצרה,
- 4 ובלילה שהוא ניצחו החילים של דוד המלך את היבוסים.
- 5 בבוקר, בשזרחה השמש,
- 6 היא האירה את הבירה של כל ישראל - את ירושלים.

- 1 מאז עברו הרבה שנים.
- 2 דוד המלך הפך את ירושלים לעיר הבירה,
- 3 ובנה לה חומה חזקה.
- 4 ירושלים איחדה את כל העם,
- 5 כי היא היתה קדושה לכולם.
- 6 אליה עלו כל היהודים
- 7 להתפלל ולהודות לאֱלֹהִים.

1 וְעִכְשָׁיו, בְּשָׁקְמָהּ הַמְּדִינָה,

2 וִירוּשָׁלַיִם הִיא שׁוֹב עִיר הַבִּירָה

3 אֲנִי שׁוֹב בְּסִמֵּל שָׁלָה,

4 כִּי עַד הַיּוֹם יְרוּשָׁלַיִם מְאַחֶדֶת אֶת הָעָם

5 בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וּבְכָל הָעוֹלָם.

וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו יְרוּשָׁלַיִם
 אֶל־הַיִּבְסִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ...
 וַיִּלְכְּדוּ דָּוִד אֶת מַצֶּדֶת צִיּוֹן הִיא עִיר דָּוִד:
 וַיֹּאמֶר דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא
 כָּל־מִבְּנֵי יִבְסִי וַיִּגַע בַּצִּנּוֹר...
 וַיָּשָׁב דָּוִד בַּמַּצָּדָה
 וַיִּקְרָא־לָהּ עִיר דָּוִד...

שְׁמוּאֵל ב, פָּרָק ה, פְּסוּקִים ו-ט

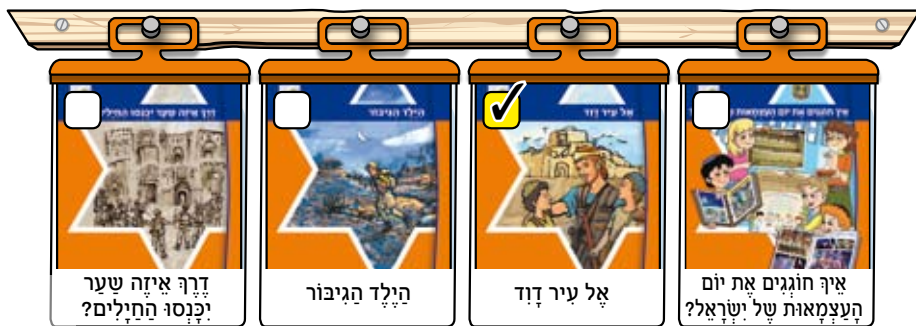
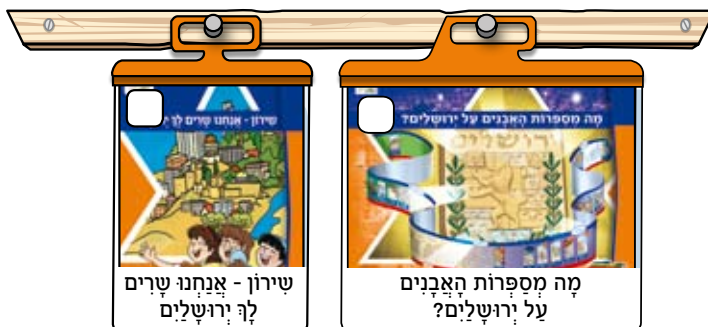
יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שְׁחָבְרָה־לָּהּ יַחְדָּו:
 שָׁשׂוּ עָלָיו שְׁבָטִים שְׁבִטֵי־יָהּ
 עַדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה':

תְּהִלִּים, פָּרָק קכב, פְּסוּקִים ג-ד

ישראל וירושלים בפיתה המאוחדת

שנה יהודית: כיתה מאוחדת • חגית שרי • חנוכה • ט"ו בשבט • פורים • פסח ושבועות • ישראל
תפילה ופרשת השבוע: קריאת שמע וברכותיה • בראשית • שמות • ויקרא • במדבר • דברים
תורה: שמות - יציאת מצרים • מתן תורה • המשכן • נביא: ספר יהושע • משנה: פרקי אבות

TaLAM - Hebrew and Heritage Curriculum • תוכנית לימודים עברית ומורשת • תל עם -
4600 Thimens Blvd. • Ville Saint Laurent • Quebec • Canada • H4R 2B2
e-mail: talam@talam.org • www.talam.org

4 S - L 3 2 (ISBN 978-1-55462-174-3)

